

POSTANOWIENIE

24 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 24 czerwca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa C. spółki europejskiej w W.
przeciwko E. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., E. spółce z
ograniczoną odpowiedzialnością w W., E.1 spółce z ograniczoną
odpowiedzialnością w W., E.2 spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej C. spółki europejskiej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 27 października 2023 r., VII AGa 693/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia powodowi do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Powódka C. spółka europejska z siedzibą w W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 27 października 2023 r., wydanego w sprawie przeciwko E. sp. z o.o. z siedzibą w W., E. 1 sp. z o.o. z siedzibą w W., E. 2 sp. z o.o. z siedzibą w W. i E. sp. z o.o. z siedzibą w W. o zapłatę.

Powódka uzasadniła wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nieważnością postępowania przed Sądem II instancji, wynikającą z naruszenia art. 156² k.p.c., którego skutkiem było pozbawienie powódki obrony jej praw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie wystąpiła nieważność postępowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego doprecyzowano już, że brak uprzedzenia przez sąd o zamierzonej re kwalifikacji podstawy prawnej żądania nie zawsze prowadzi do nieważności postępowania. Ocena, czy w takich sytuacjach zachodzą przesłanki z art. 379 pkt 5 k.p.c. powinna być dokonywana *ad casu* z uwzględnieniem przedmiotu sprawy, wskazanej przez powoda podstawy faktycznej i prawnej, stanowiska pozwanego, możliwych kwalifikacji prawnych, konkretnych sytuacji procesowych, etapu postępowania, możliwości przewidywania przez stronę takiej zmiany. Stosowane kryteria powinny być ostrzejsze, jeśli strona nie była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika (zob. wyrok SN z 9 lipca 2021 r., V CSKP 24/21).

Przed wejściem w życie art. 156² k.p.c. przyjmowano, że z prawa stron do rzetelnego procesu wynika ich prawo do zajęcia stanowiska oraz wysłuchania, zarówno w kwestiach faktycznych jak i prawnych. Jeżeli zatem sąd nie uprzedził strony o zmianie kwalifikacji prawnej przedmiotu sporu, strona nie miała możliwości przytoczenia faktów i argumentów prawnych adekwatnych do przesłanek podstawy nowej, nie zaś do podstawy pierwotnej. Dlatego zmiana kwalifikacji prawnej roszczenia przez sąd drugiej instancji nie wpływa na prawo do obrony strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika, jeżeli stan faktyczny sprawy pozwala na przewidywalność zastosowania różnych i typowych w takim przypadku podstaw prawnych (zob. wyrok SN z 30 listopada 2016 r., III CSK 351/15, OSNC-ZD 2018, nr 3, poz. 36).

W niniejszej sprawie nie zmieniono podstawy orzekania w sprawie, jedynie oceniono, że całokształt ustalonego stanu faktycznego przemawia za oceną, że skarżąca nadużyła prawa podmiotowego. W art. 5 k.c. brak jest dodatkowych przesłanek, na poczet których miałyby formułować swoje rozszerzone stanowiska czy też powoływać nowe dowody, jak to np. ma miejsce z reguły, kiedy dochodzi do

zmiany reżimu odpowiedzialności z kontraktowego na deliktowy lub odwrotnie. Charakter art. 5 k.c. nakazuje przyjąć, że brak ostrzeżenia strony przed jego zastosowaniem nie skutkuje co do zasady nieważnością postępowania.

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

[ms]